

مقدمه

همان گونه که در شماره‌های سابق نیز مشاهده شد، حوزه موضوعی این مجله در چارچوب‌های متفاوت و متنوعی متبلور می‌شود؛ محقق می‌تواند تمام یا بخشی از یک رأی را مبنای مطالعه و پژوهش خود قرار داده و به نگارش «نقد رأی محور» بپردازد. همچنان که مقاله تحلیلی می‌تواند بر مبنای سنتز دو یا چند رأی مرتبط به هم شکل گیرد و عنوانی مانند علم قاضی، انتقال قرارداد یا امارات قضایی و امثال آن، از منظر آراء و رویه قضایی موضوع بررسی واقع شود و به صورت «نقد موضوع محور» نگارش یابد. از سویی دیگر، «یادداشت‌های نقد رأی» همواره در شماره‌های گذشته بخش معتابیهی را به خود اختصاص داده و صرفاً نکات اصلی و بارز هر رأی را در معرض نقد قرار می‌دهد. به هر حال آنچه تمام بخش‌های مجله را (جزء بخش مطالعات روش‌شناسی) از مطالعات آزاد حقوقی متمایز می‌کند، نقطه آغاز و محور اصلی مطالعه است که در رأی و یا رویه عملی مراجع قضایی خلاصه می‌شود. به منظور آشنایی با سبک‌های نگارش، تحلیل و نقد رأی، بخشی از فصلنامه به «بایسته‌های نگارش و نقد رأی» اختصاص یافته است که به روش‌شناسی تولید این ادبیات و مطالعاتی که موضوع آن مشخصاً آراء قضایی است می‌پردازد. بخش «نقد و تحلیل آراء خارجی و ترجمه» نیز به‌عنوان بخش پایانی فصلنامه در همین راستا پیش‌بینی شده است. علاوه بر آن، چشم‌انداز مجله رأی آن است که ان‌شاءالله در شماره‌های آتی بخش «گزارشات و آراء منتخب» نیز به‌طور ثابت به مجله اضافه گردد. گزارش‌های مزبور در دو دسته «گزارش رویه قضایی» که صرفاً به توصیف رویه قضایی موجود در یک زمینه خاص می‌پردازد و دسته «گزارش جلسات نقد رأی» که صورت‌جلسات نشست‌های نقد رأی را ارائه می‌دهد پیش‌بینی شده است. بخش «آراء منتخب» نیز به‌عنوان بخش نهایی هر مجله به نشر آرائی اختصاص می‌یابد که واجد نکات خاص حقوقی یا نگارشی می‌باشد. بر این اساس برای به‌سامان کردن نگارش نقدها در قالب‌های گوناگون و متنوع فوق شیوه‌نامه نگارش محتوا برای هر قسمت به‌صورت مجزا و متفاوت تهیه گردیده که ذیلاً ارائه می‌گردد:

الف. کلیات شیوه‌نامه

۱. موضوع فصلنامه، نقد، تحلیل و معرفی آراء و رویه قضایی و ارائه مطالب پژوهشی و آموزشی در حوزه مزبور بوده و تمامی مقالات با محوریت این موضوع ارائه می‌گردد. مسئولیت صحت مطالب و منابع مندرج در مقاله به عهده نویسنده یا نویسندگان آن است.
۲. مقالات ارسالی می‌بایست در قالب برنامه Word 2007 یا جدیدتر نگارش شده باشد.
۳. فونت متن و پانوشتها B Nazanin و سایز متن ۱۲ و پاورقی ۱۰ باشد.
۴. در هیچکدام از انواع مقالات نیازی به درج چکیده و کلیدواژه نخواهد بود.
۵. در مقالاتی که نیاز به استناد به رای وجود دارد، حتی‌الامکان جدول مشخصات رأی به ترتیب شامل شماره دادنامه، تاریخ، خواسته یا اتهام و مرجع رسیدگی و صدور رأی درج گردد.

مشخصات رأی (بدوی یا تجدیدنظر)

شماره دادنامه :

تاریخ :

- مرجع رسیدگی کننده :
- اتهام یا خواسته :

۶. در صورت لزوم ارجاع‌دهی به دیگر منابع، روش ارجاع به منابع به صورت پاورقی و به سبک شیکاگو، به شرح آتی خواهد بود:

• کتب

نام و نام خانوادگی نویسنده، **عنوان کتاب به صورت توپر** (محل انتشار: نام ناشر و سال انتشار)، شماره صفحه. مثال: ناصر کاتوزیان، **مقدمه علم حقوق** (تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۷)، ص ۷۷.

• مقالات مندرج در نشریات

نام و نام خانوادگی نویسنده، «عنوان مقاله»، **نام نشریه به صورت توپر**، دوره یا سال انتشار، شماره (تاریخ): شماره صفحه.

مثال: مهدی شهیدی، «قرارداد تشکیل بیع»، **مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی**، سال هفتم، شماره ۱۰ (۱۳۷۱): ص ۱۷.

• منبع الکترونیک

نام و نام خانوادگی نویسنده، «عنوان مقاله»، **نام سایت به صورت توپر**، <آدرس سایت> (تاریخ مراجعه به سایت).
Sample: Jon Lang, «The Protection of Commercial Trade Secrets», **Jon Lang Mediation**, available at:
<<http://www.jonlang.com/pdf/EIPR%20Vol%2025%20Issue%2010.pdf>>
> (last visited on 10/10/ 2015).

۷. در صورت لزوم درج فهرست منابع، سبک شیکاگو به شرح ذیل مورد تأیید خواهد بود. در خصوص ترتیب درج مأخذ، لازم به ذکر است که تمام منابع ابتدائاً بر اساس نوع و سپس بر اساس نام خانوادگی نویسندگان فهرست خواهند شد:

• کتب

نام خانوادگی نویسنده، نام، **عنوان کتاب به صورت توپر** (محل انتشار: نام ناشر و سال انتشار). مثال: کاتوزیان، ناصر، **مقدمه علم حقوق** (تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۷).

• مقالات مندرج در نشریات

نام خانوادگی نویسنده، نام، «عنوان مقاله»، **نام نشریه به صورت توپر**، دوره یا سال انتشار، شماره (تاریخ).

مثال: شهیدی، مهدی، «قرارداد تشکیل بیع»، **مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی**، سال هفتم، شماره ۱۰ (۱۳۷۱).

• منبع الکترونیک

نام خانوادگی نویسنده، نام، «عنوان مقاله»، **نام سایت به صورت توپر**، <آدرس سایت> (تاریخ مراجعه به سایت).
Sample: Lang, Jon, «The Protection of Commercial Trade Secrets», **Jon Lang Mediation**, available at:
<<http://www.jonlang.com/pdf/EIPR%20Vol%2025%20Issue%2010.pdf>> (last visited on 10/10/ 2015).

۸. معادل اسامی، اصطلاحات و علائم اختصاری خارجی به زبان اصلی در پاورقی عیناً درج گردد.
۹. از درج القاب اشخاص از قبیل دکتر، مهندس، پروفیسور، استاد و غیره در تمامی بخش‌های مقاله از قبیل نام نویسندگان، متن مقاله، ارجاعات و یا فهرست منابع پرهیز گردد. لازم به ذکر است که درج سمت نویسندگان در پاورقی صفحه اول از این قائده مستثنا خواهد بود.

ب. ترتیب نگارش بخش‌های مجله

این مجله آمادگی دارد تا مقالات و نوشته‌های ارسالی صاحب‌نظران را در چارچوب‌های زیر دریافت و پس از طی فرآیند داوری منتشر نماید:

یک. بایسته‌های نگارش و نقد رأی

۱. حجم مقالات تألیفی ترجیحاً کمتر از ۸۰۰۰ کلمه باشد.
۲. هدف این دسته از مقالات، تبیین و آموزش شیوه و سبک نگارش آراء قضائی می‌باشد.
۳. این نوع از مقالات اصولاً مشتمل بر مشخصات مقاله و نویسندگان، بدنه مقاله، نتیجه و منابع و مأخذ می‌باشد.
۴. در این دسته از نوشته‌ها ابتدائاً عنوان مقاله درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده(گان) ذکر می‌گردد. همچنین سمت و درجه علمی نویسنده(گان)، آدرس ایمیل نویسنده مسئول در پاورقی نوشته خواهد شد.

دو. نقد موضوع محور

۱. هدف این دسته از مقالات بررسی موضوع واحد در آئینه آراء مختلف است؛ لذا لااقل استناد به سه رأی مشابه در بیان موضوع الزامی خواهد بود.
۲. حجم مقاله حداقل ۳۰۰۰ و حداکثر ۷۰۰۰ کلمه خواهد بود.
۳. مقالات ارسالی در این حوزه اصولاً مشتمل بر مشخصات مقاله و نویسندگان، بدنه مقاله، نتیجه و منابع و مأخذ می‌باشد.
۴. در این دسته از نوشته‌ها ابتدائاً عنوان مقاله درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده(گان) ذکر می‌گردد. همچنین سمت و درجه علمی نویسنده(گان)، آدرس ایمیل نویسنده مسئول در پاورقی نوشته خواهد شد.

۵. در استناد به آراء، در صورتی که دادنامه مورد اشاره، در مجموعه آراء قضائی به چاپ رسیده باشد درج مشخصات رأی به همراه ارجاع به مجموعه رأی کافیس؛ در غیر این صورت اصل متن دادنامه به عنوان پیوست مقاله ارسال گردد.

نکته: در خصوص آراء حقوقی و کیفری، تمامی مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز نام قضات رسیدگی کننده حذف گردد. در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری، صرفاً حذف نام اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی حقوق خصوصی و قضات رسیدگی کننده ضروری بوده و نام اشخاص حقوقی عمومی باقی خواهد ماند.

۱. در بدنه مقاله، نویسنده به بررسی یک موضوع حقوقی خاص در رویه قضائی و آراء صادره محاکم پرداخته و به فراخور مطلب به آراء محاکم استناد خواهد نمود.

سه. نقد رأی محور

۱. هدف این دسته از مقالات بررسی تفصیلی یک یا چند رأی بوده و محوریت در شیوه نگارش نقد، متن آراء خواهد بود.

۲. حجم مقاله حداقل ۱۵۰۰ و حداکثر ۴۰۰۰ کلمه خواهد بود.

۳. مقالات ارسالی در این حوزه اصولاً مشتمل بر سه بخش زیر می باشد:

اول. مشخصات مقاله:

در این بخش ابتدائاً عنوان مقاله (موضوع اصلی رأی مورد نقد) درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده یا نویسندگان ذکر می شود. همچنین سمت و درجه علمی نویسنده (گان)، آدرس ایمیل نویسنده مسئول در پاورقی نوشته خواهد شد.

دوم. وقایع پرونده:

در این بخش ابتدائاً مختصری از گردش کار و جریان رسیدگی بیان می گردد و سپس مشخصات دادنامه مورد نقد (کلاس پرونده یا شماره پرونده یا شماره دادنامه، تاریخ رسیدگی، خواسته یا اتهام، شخص حقوق عمومی طرف دعوا در آراء دادگاه های اداری، مرجع رسیدگی) ذکر می گردد. در ادامه، در استناد به آراء، در صورتی که دادنامه مورد اشاره، در مجموعه آراء قضائی به چاپ رسیده باشد درج مشخصات رأی به همراه ارجاع به مجموعه رأی کافیس؛ در غیر این صورت اصل متن دادنامه به عنوان پیوست مقاله ارسال گردد.

نکته: در خصوص آراء حقوقی و کیفری، تمامی مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز نام قضات رسیدگی کننده حذف گردد. در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری، صرفاً حذف نام اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی حقوق خصوصی و قضات رسیدگی کننده ضروری بوده و نام اشخاص حقوقی عمومی باقی خواهد ماند.

سوم. نقد و بررسی:

در این بخش از مقاله، نویسنده به نقد مبانی صدور رأی و جهات موضوعی و حکمی دادنامه صادره پرداخته و نظرات خود را در تأیید یا رد استنادات و استدلال های قضات بیان می کند.

چهار. یادداشت رأی

۱. در این دسته از نوشته‌ها به بررسی اجمالی نکات بارز مبانی صدور رأی و جهات موضوعی و حکمی دادنامه صادره و استنادات و استدلال‌های قضات پرداخته می‌شود.
۲. حجم یادداشت‌های نقد رأی حداکثر ۸۰۰ کلمه بوده و حجم خود رأی در تعداد کلمات محاسبه نمی‌شود.
۳. مقالات ارسالی در این حوزه اصولاً مشتمل بر سه بخش زیر می‌باشد:

اول. مشخصات:

در این بخش ابتدائاً عنوان رأی (موضوع اصلی رأی مورد نقد) درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده(گان) ذکر می‌گردد. همچنین سمت و درجه علمی نویسنده(گان)، آدرس ایمیل نویسنده مسئول در پاورقی نوشته خواهد شد.

دوم. وقایع پرونده:

در این بخش ابتدائاً مختصری از گردشکار و جریان رسیدگی بیان می‌گردد و سپس مشخصات دادنامه مورد نقد (کلاس پرونده یا شماره پرونده یا شماره دادنامه، تاریخ رسیدگی، خواسته یا اتهام، شخص حقوق عمومی طرف دعوا در آراء دادگاه‌های اداری، مرجع رسیدگی) ذکر و در ادامه، اصل متن رأی درج می‌گردد. لازم به ذکر است در این بخش الزاماً بایستی اصل متن رأی درج شود و صرف ارجاع به آن در مجموعه آراء قضایی کافی نخواهد بود.

نکته: در خصوص آراء حقوقی و کیفری، تمامی مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز نام قضات رسیدگی کننده حذف گردد. در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری، صرفاً حذف نام اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی حقوق خصوصی و قضات رسیدگی کننده ضروری بوده و نام اشخاص حقوقی عمومی باقی خواهد ماند.

سوم. نقد و بررسی:

در این بخش، نویسنده به ارائه یادداشتی در بیان نکات بارز مبانی صدور رأی و جهات موضوعی و حکمی دادنامه صادره پرداخته و نظرات خود را در تأیید یا رد استنادات و استدلال‌های قضات مختصراً بیان می‌کند.

پنج. گزارش رویه قضایی

۱. گزارشات رویه قضایی ممکن است مربوط به رویه واحد و مستقر یا رویه متعارض (تهافت) دادگاه‌ها در رسیدگی به یک نوع پرونده باشد. در بیان رویه واحد دادگاه‌ها لااقل ۳ رأی مشابه مستند قرار گیرد و در بیان رویه متعارض، آراء مختلف به تعداد نظرات متضاد ذکر شود.
۲. در ارائه چنین گزارشی هدف صرفاً توصیف و معرفی رویه قضایی محاکم بوده و نقد آنها به هیچ وجه مد نظر نیست. لازم به ذکر است که این گونه نقدها در چارچوب سایر بخش‌های مجله صورت خواهد پذیرفت.
۳. حجم گزارشات حداکثر ۵۰۰ کلمه می‌باشد.
۴. در این دسته از نوشته‌ها، ابتدائاً نوع (رویه یا تهافت) و سپس موضوع (موضوع اصلی رویه یا تهافت) درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده(گان) ذکر می‌گردد. همچنین سمت و درجه علمی نویسنده(گان)، آدرس ایمیل نویسنده مسئول در پاورقی نوشته خواهد شد.
۵. در استناد به آراء، در صورتی که دادنامه مورد اشاره، در مجموعه آراء قضایی به چاپ رسیده باشد درج مشخصات رأی به همراه ارجاع به مجموعه رأی کفایت؛ در غیر این صورت اصل متن دادنامه به‌عنوان پیوست مقاله ارسال گردد.

نکته: در خصوص آراء حقوقی و کیفری، تمامی مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز نام قضات رسیدگی کننده حذف گردد. در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری، صرفاً حذف نام اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی حقوق خصوصی و قضات رسیدگی کننده ضروری بوده و نام اشخاص حقوقی حقوق عمومی باقی خواهد ماند.

شش. ترجمه

۱. این مجله آمادگی دارد ترجمه آراء برگزیده مراجع قضایی بین المللی و نیز داخلی سایر کشورها، ترجمه نقد آراء و رویه قضایی کشورهای خارجی و نیز ترجمه مقالات حول محور شیوه نگارش آراء را به چاپ برساند.
۲. حجم مقالات ترجمه شده ترجیحاً کمتر از ۸۰۰۰ کلمه می باشد.
۳. در این دسته از نوشته ها ابتدائاً ترجمه عنوان مقاله درج گردیده و سپس در خط زیرین، نام نویسنده (گان) و همچنین نام مترجم (ان) ذکر می گردد. افزون بر آن، در پاورقی همان صفحه عنوان و مشخصات لاتین مقاله و سمت و درجه علمی نویسنده (گان) و مترجم (ان)، آدرس ایمیل مترجم مسئول نوشته خواهد شد.
۴. خواهشمند است متن زبان اصلی مقاله به پیوست ترجمه آن ارسال گردد.
۵. درج پاورقی های متن اصلی و عندالاقضاء ترجمه آن الزامی است.